

El pou del vernís

Butlletí
d'informació

Editorial

Amb la nova Junta directiva comença una nova que s'ha de fonamentar en la continuïtat de la feina feta. El grup d'Estudis d'Esplugues té una tradició d'activitats que han donat un prestigi a l'entitat i, per tant, cal continuar en la mateixa línia. Molta gent espera la xerrada del primer dijous de cada mes, les sortides a la primavera i a la tardor i també la caminada a Sant Pere Màrtir. L'excursió d'aquesta primavera la farem al Món Sant Benet, al Bages i per això hem pensat de dedicar la xerrada del maig a La vida monàstica a la Catalunya Medieval i al Monestir de Montsió. També tenim molt clar que cal continuar amb la publicació de les miscel·lànies de la gent gran i impulsar altres projectes de recuperació de les nostres tradicions.

Però sense deixar de potenciar aquests projectes, també hem d'obrir noves línies d'actuació amb l'objectiu de fer participar més gent jove a les nostres activitats i créixer en el nombre de socis perquè poder disposar de més ingressos ens permet de ser més lliures. Tenim també la voluntat d'implicar-nos activament en el teixit associatiu d'Esplugues i de buscar un conveni amb l'ajuntament per aconseguir un finançament més estable.

Finalment, hem de treballar en la protecció del poc patrimoni que ens queda i implicar-nos en la realitat social de la nostra població. En aquest sentit hem mostrat la nostra solidaritat amb dues sòcies de la nostra entitat que considerem que han estat injustament portades als tribunals pel mossos d'esquadra que segueixen una actuació, al nostre parer equivocada, de portar als jutjats totes les actuacions que es fan en contra del Pla CAUFEC. Entenem que la llibertat d'expressió i de crítica són fonamentals en una societat democràtica i que no és raonable fer perdre temps i diners a moltes persones simplement per mantenir una actitud crítica amb determinades decisions polítiques. Nosaltres apostem pel diàleg perquè sabem que el diàleg és la millor manera de resoldre els conflictes.

45 anys d'escoltisme a Esplugues (Post Guerra Civil)

L'escoltisme, eina força important per l'educació dels futurs ciutadans del país, fa 45 anys que és present a la nostra vila, després de la dissortada Guerra Civil 1936-39. El nostre Grup d'Estudis va presentar un acte el passat 6 de març al Casal de Cultura R. Brillas, on es van donar cita representants dels agrupaments escoltes en actiu i els antics escoltes que segueixen creient i estimant aquest moviment.

Ens permetem confegir una breu ressenya històrica d'aquest moviment que ara celebra l'esmentat joiós aniversari. Hem d'advertir que aquest aniversari es compta a partir de la refundació de l'escoltisme a la vila d'Esplugues, després de la repressió que tingué lloc el 1939, en la qual el primer agrupament escolta es va desintegrar per mor de les circumstàncies. Cal saber que, en aquella data, se'n van anar en orris tots els moviments catalanistes i van ser substituïts per joventuts addictes a l'estat emergent totalitari.

De fet, l'escoltisme a Esplugues va començar el 1928, o sia que celebraríem ara el 80 aniversari. Però els vencedors van aconseguir separar radicalment el que era abans i el que va ser després. Encara en plena dictadura de Primo de Rivera, pel 1928, hi havia ja un incipient Agrupament Escolta Cèsar August Torres, de la mà d'uns joves patriotes com foren J. Fusté, Josep Fontanals, Francesc Mujal i d'altres més. Cal ressaltar l'empar que hi donava el Centre l'Avenç, el qual era conscient del risc que comportava aquest

aixopluc durant la dictadura de Primo de Rivera.

D'aquella època ens arriben dates interessants. En una població de prop de 2000 persones hi havia tres unitats escoltes. La primera, els "follets" (8-11 anys) n'eren uns 30. La segona, els "minyons" (12-18 anys), uns 20 nois. I, la darrera, joves "guies" (més de 18 anys), uns 10. Tots ells estaven integrats en els "Minyons de Muntanya" dirigits per Batista i Roca, amb una pràctica escolta similar a l'actual.¹

Després de la guerra civil érem un país vençut i la repressió franquista va ser molt dura. L'activitat escolta es feia en plena clandestinitat. No va ser fins el 1955 que la pertinaç tasca de Mn. Batlle, va decidir l'Església catòlica a recolzar un moviment escolta confessional, encara que els escoltes no confessionals seguien actuant en la clandestinitat.

Encara que de problemes n'hi van haver molts, l'escoltisme catòlic es va desenvolupar molt de pressa.

L'any 1963, de la mà de Josep Prats es va fundar a Esplugues l'Agrupament Escolta Sant Jordi, que va tenir força activitat, encara que els problemes amb el Rector de la parròquia de Santa Magdalena, Mn. Antoni Canals, que havia acollit inicialment aquest

¹ Podeu consultar l'obra: "El Grup Excursionista Germanor d'Esplugues i el seu temps-1928-1939" de Joan M. Puiggròs, publicat l'any 2005.

grup, eren continus perquè una part del clero català no entenien ni un borrall de què anava l'escoltisme.² També s'havia format l'any 1980 un agrupament sencer de noies escoltes.

Atesos els problemes dels escoltes, aquests van traslladar la seva seu al Centre l'Avenç per dur a terme la seva tasca educativa. El temps va passar i, avui dia, l'A.E. Sant Jordi, celebra els seus 45 anys de vida. La nostra amable informadora, la Carla Boza, ens ha explicat les vivències actuals d'aquest grup escolta, que presentem molt resumides.

La Carla Boza, expressa la seva fe en l'escoltisme d'avui, en el que s'intenta viure avui, per part dels caps i dels infants, el mètode escolta com a element educatiu de nois i noies.

De fet, formar part d'aquest moviment, dona un segell de viure d'una manera determinada i fer allò que és fruit de la responsabilitat personal.

Les unitats comencen agrupant nois i noies de 6 a 8 anys, anomenats "castors" i continuant progressivament amb "llops", "daines", "rangers", "noies guies", "pioners", caravelles i el Truc, aquests els més grans. Es comença a viure amb llibertat a partir dels rangers i noies guies. Les sortides són dues conjuntes l'any. La primera d'elles per passar proves i en presència dels pares. Tanmateix cada unitat fa tres sortides per trimestre. El total de nois i noies escoltes són uns 50.

El principal problema és el poc espai que disposen atès el volum d'unitats que gestionen. També resulta molt reduïda la subvenció de l'Ajuntament del que es necessita per aquesta escola de formació juvenil.

Tanmateix és molt significatiu el poc espai que hi dedica "El Pont" a aquest moviment, perquè ja és sabut que la inclusió de notícies en "El Pont" depèn del color polític dels seus protagonistes. El projecte és trobar un local més ampli per desenvolupar la seva tasca escolta sense les interferències actuals. Ben aviat aquest agrupament escolta celebrarà la festa de Sant Jordi amb un dinar obert a tothom. I, durant l'època nadalenca s'ha previst un sopar reservat als pares i caps antics.

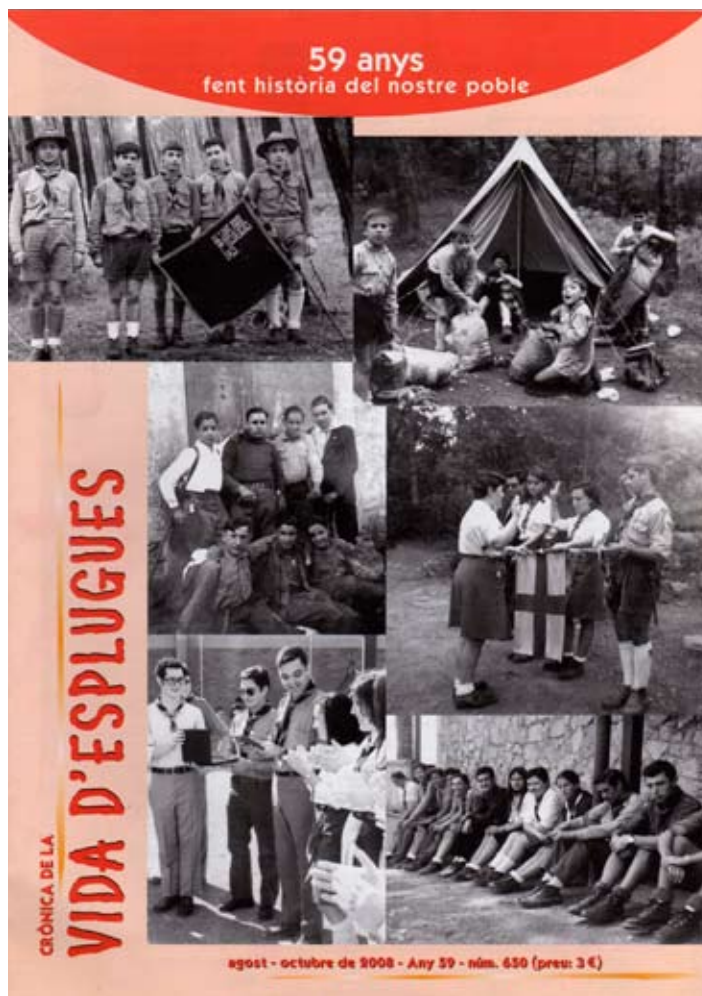
Encara hi ha un altre grup escolta a la nostra vila, L'Agrupament escolta Espluga Viva, una cap del qual, la Carme Garcia va informar recentment de les seves activitats en l'acte que va organitzar el Grup d'Estudis el passat mes de març.

Però cal saber que aquest grup s'originà arrel de la fundació de l'Agrupament Escolta Abat Oliva pel 1971, a cura de l'Ernest Villuendas i el Frederic Cano, vinculat als Boys Scouts de Catalunya i separat ja de l'A.E. Sant Jordi. La bona marxa d'aquest grup s'estroncà cap el 1974, formant un nou grup anomenat Agrupament Escolta Espluga Viva, que pertany als Escoltes Catalans, actualment un actiu grup escolta a la nostra vila, de caràcter laic i mixt. D'aquest us podem informar el següent:

Està compost per uns 8 "follets" (5-8 anys), 10 "llops" (9-11 anys), 14 "raiers" (12-14 anys) i, els més grans, "pioners" (de 14-17 anys). Amb caps, sumen tots prop de la cinquantena. De problema ens expliquen que és el del compromís dels pares en la tasca educativa conjunta amb l'agrupament. Ubicats en un ampli local al C. Sant Francesc Xavier 7-9, es preparen per les seves activitats cíviques (Castanyada, Flama Canigó, Sant Jordi, Fira d'Entitats, etc.). Manifesten una vocació social clara i amb servei al país. Tanmateix realitzen visites culturals. Les sortides depenen de l'edat, però tan poden ser en albergs o colònies, com acampades al bell mig de la natura. Hi ha dos campaments importants anualment: Setmana Santa i Estiu, als quals se'ls atorga tota la importància

en el mètode educatiu escolta. Finalment, un cop al local (el Cau) es dediquen a les activitats internes, en especial els dissabtes.

Aquesta és la breu ressenya de l'escoltisme a Esplugues. Es tracta de l'educació d'uns cent nois i noies de la nostra vila. Un assumpte molt important i que haurien de considerar amb tota l'atenció els nostres dirigents.

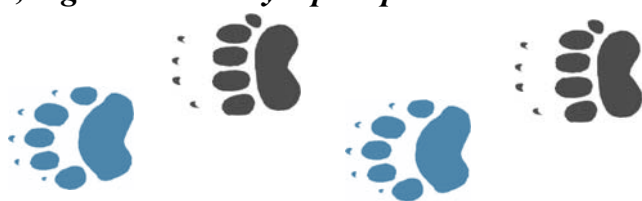


² Veure una ressenya de l'escoltisme espluguès en Vida d'Esplugues n.º 650 (2007). Per altra part, els problemes a Esplugues eren idèntics amb els de Sant Just Desvern, amb el Rector Mn. Josep Martorell. Sols entenien l'escoltisme com una colla d'escolanets al servei de les tasques parroquials.

Joan M. Puiggròs i Modolell
Març 2008

Ens plau presentar aquí un interessant estudi del Toixó, segons la ressenya que apareix en el Butlletí del Parc de Collserola, núm. 78 (Hivern 2007-2008)

CANAL TOIXÒ



ESTUDI DEL COMPORTAMENT DEL TOIXÒ MITJANÇANT FILMACIONS

Ja han passat deu anys des que es va posar en funcionament la toixonera artificial de Can Balasc, una instal·lació promoguda per la Universitat de Barcelona i construïda pel Consorci del Parc de Collserola en el marc d'un conveni entre ambdues institucions. Durant aquest període, la toixonera ha estat l'escenari d'estudis sobre el comportament i l'ecologia d'aquesta espècie de carnívor mustèlid, el toixó, tan habitual als boscos i paisatges agrícoles catalans com desconeguda pel gran públic. D'aquests estudis i observacions del grup de toixons captius s'han estret resultats força interessants, especialment pel que fa a aspectes del seu comportament social i reproductor.

Ara, però, creiem que ja ha arribat l'hora d'"obrir una finestra" des de la toixonera al món exterior per tal que tothom pugui veure, gaudir i aprendre sobre qui són, com viuen, què fan i com es relacionen els toixons. Gràcies a la col·laboració econòmica de la **Fundació La Caixa**, hem equipat amb càmeres de vídeo tant els túnels on dormen i crien els toixons captius, com els patis per on es mouen durant les hores d'activitat, entre el capvespre i la matinada. D'aquesta manera, podem enregistrar constantment imatges dels animals, a partir de les quals elaborarem seleccions dels moments més interessants que s'esdevenen al llarg de l'any. Es preveu que aquests vídeos, amb imatges reforçades per textos explicatius, es puguin veure al Centre d'Informació del Parc i que les imatges es puguin observar en directe a través d'Internet, de la plana web del Parc, i viure així el dia a dia, i de ben a prop, d'aquests animals.

Comencem, doncs, una nova etapa a la toixonera artificial de Can Balasc en què la divulgació i l'educació ambiental prenen el protagonisme, sense deixar, però, d'estudiar el comportament d'aquesta inusual espècie. Esperem que ho gaudiu amb nosaltres!

A Collserola hi ha una interessant població d'aquests animals. Conèixer-los a fons ajudarà a prendre les mesures adients per protegir-los.

El toixó (*Meles meles*) és un mamífer de mida mitjana i molt tímid. Se'l reconeix per les dues franges negres que té als costats del cap i per unes potes curtes però fortes. Tot i que és carnívor, té una dieta gairebé del tot omnívora. Menja, sobretot, fruits i petits invertebrats, com ara cucs, insectes i larves; de vegades, però, s'alimenta de petites granotes, serps i musaranyes. És un animal d'hàbits nocturns i té els ulls petits i no gaire bona vista.

Els toixons són molt sociables i viuen agrupats en clans. Cada clan té més d'una toixonera, que és com s'anomenen els seus caus, veritables obres d'enginyeria, amb túnels i cambres a diferents nivells i amb més d'un accés. Els seus costums es basen en la rutina i gairebé sempre fan el mateix recorregut. Són característiques les seves latrines excavades al terra. Els toixons, a més d'excavar túnels, recullen herbes i pals i en fan unes boles que serveixen per entapissar les cambres de les toixoneres. Com que surten al vespre, són molt difícils de veure, per això la majoria dels estudis que es fan sobre ells es basen en els seus rastres.



Comuniquem als nostres associats que en breu els convocarem a una Assemblea Extraordinària per aprovar els nous Estatuts del Grup d'Estudis per adaptar-los als requeriments legals establerts. Es tracta d'una actualització del tot preceptiva i esperem l'assistència a la convocatòria que els hi serà anunciada en breu per correu i anunciant un període previ de estudi, per part dels nostres socis, dels exemplars provisionals que tindran a la seva disposició en aquest Casal de Cultura.

El pou del
Butlletí
d'informació **vernís**

Dijous alternatius de 19 a 21 h

Fax:
93 473 29 87

Telèfon:
93 473 44 12

e-mail:
gestudisesplugues@gmail.com

Seu:
Casal de Cultura Robert Brillas
Àngel Guimerà, 38
08950 Esplugues de Llobregat

Carrers i places d'Esplugues

Encetem en aquesta secció una ressenya sobre els carrers i places d'Esplugues que ja havíem iniciat temps abans. Aquesta secció substituirà, d'ara endavant, l'antiga secció que hem mantingut durant anys relativa a la botànica de la nostra vila.

Barri de **FINESTRELLES**

Aquest barri d'Esplugues disposa d'un topònim que s'agermana i comparteix amb un honònim Finestrelles ubicat en l'altre costat de Barcelona.

El nom prové de la "finestra" que obria antigament el Pla de Barcelona, des del Besòs o bé des del Llobregat. En aquest cas, Finestrelles esdevé el plural de finestrella o finestra petita, que permetia l'accés a la ciutat o bé la sortida d'ella.

També venia a ser la delimitació fàctica del territori del Pla de Barcelona i lloc de pas freqüent i important en l'antigor. Calia superar el massís de Collserola i això era possible,

amb els mitjans d'aquell temps, fent servir els passos del Besòs o del Llobregat, coneguts com a "Finestrelles".

Ubicat actualment en el límit amb el terme de Barcelona, es va començar a urbanitzar a principis del segle XX, però més concretament cap el 1923. Fins el 1936 fou un nucli d'estiueig, burgès i menestral. Les diverses onades immigratòries l'han anat transformant d'ençà. (Pel 1960 hi havia 662 habitants).

La construcció de l'autopista de sortida de Barcelona ha aïllat prou aquest barri i falta per veure encara què resultarà de les obres que es coneixen com a Pla Caufec.

Plaça de **BLAS INFANTE** (Màlaga 1885 - Madrid 1936)

Polític, advocat i escriptor, líder del nacionalisme andalús. Figura destacada del Regionalisme andalús dels segles XIX- XX. Centrava la seva anàlisi en les diferències estructurals d'Andalusia. President de la Junta Liberalista andalusa, va ser afusellat a Madrid el 1936.

Aquesta plaça la podem trobar al barri de Can Vidalet i aquest personatge històric és honorat cada any pel veïnat d'aquest barri.

Si voleu fer-vos socis/sòcies ompleneu aquesta butlleta o una fotocòpia i envieu-la al Grup d'Estudis d'Esplugues.

En/Na	<input type="text"/>	Telèfon	<input type="text"/>
Adreça	<input type="text"/>		
Població	<input type="text"/>		
CP	<input type="text"/>	e-mail	<input type="text"/>
Estic interessat/da	<input type="checkbox"/> Fer-me soci/a <input type="checkbox"/> Rebre informació activitats		
Quota soci/a: 25 euros l'any	Col·laborar com <input type="text"/>		
	<input type="checkbox"/> adjunt taló	<input type="checkbox"/> compte corrent	<input type="text"/>
	signatura <input type="text"/>		